

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Harmónia Zenei
Alapfokú Művészeti Iskola

Üllő 2017.

T a r t a l o m

1	ELŐSZÓ	2
2	A HARMÓNIA ZENEISKOLA CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	2
2.1	Az alapfokú művészetoktatás irányelvei.....	2
2.2	Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a személyiségfejlesztésben	3
2.3	Az alapfokú zeneoktatás célrendszere, funkciói	3
2.4	Profilunk	5
3	A ZENEISKOLA MŰKÉDÉSÉNEK ADATAI, JELLEMZŐI	5
3.1	A tanítás helyei	5
3.2	A zeneiskola működési rendje	5
3.2.1	A zeneiskola életét szabályozó dokumentumok.....	5
3.2.1	A Tanév rendje.....	6
3.2.2	A tanítási nap rendje, a pedagógusok intézményi feladatai.....	6
3.2.3	A kiemelt figyelmet igénylő tanulók:.....	6
3.2.4	Alap- és többletszolgáltatások rendje és feltételei.....	6
3.2.5	Felvétel, átvétel, tanulói jogviszony megszűnése.....	7
3.2.6	Pedagógusválasztás	7
3.2.7	Szereplések.....	7
3.2.8	Könyvtárhasználat.....	7
3.2.9	Rendezvények	8
3.2.10	Tehetséggondozás	8
3.2.11	Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	8
3.2.12	Otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei	8
3.3	A kapcsolattartás formái	8
3.5.1	Elsődleges kapcsolatok	8
3.5.2	Diákönkormányzat	9
3.5.3	Külső kapcsolataink	9
3.4	Esélyegyenlőség	9
3.4.1	Célok, elvek:	9
4	Az ellenőrzés, értékelés rendszere	10
5	HELYI TANTERVEK	15
5.1	Tanszakok helyi tanterve	15
5.1.1	Furulya	15
5.1.2	Fuvola.....	17
5.1.3	Gitár	19
5.1.4	Hegedű	19
5.1.5	Kamarazene-zenekar	20
5.1.6	Klarinét.....	22
5.1.7	Kürt-trombita.....	23
5.1.8	Magánének	24
5.1.9	Szolfézs	25
5.1.10	Ütőhangszer.....	27
5.1.11	Zenetörténet.....	27
5.1.12	Zongora	28
5.2	Vizsgakövetelmények.....	31
5.3	Művészeti alapvizsga, záróvizsga.....	33
5.3.1	Művészeti alapvizsga gyakorlati tartalma	33
5.3.2	A művészeti záróvizsga:.....	36
5.3.3	Művészeti alap-, záróvizsga szabályzat.....	42
6	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	46

1 ELŐSZÓ

*„Az a tanár sikeres, aki
a tananyagot túl még két dolgot tud:
lelkesedni és lelkesíteni.”
Szép Ernő*

Ez a Pedagógiai Program a Harmónia Zenei Alapfokú Művészeti Iskola (továbbiakban Harmónia Zeneiskola) nevelőtestületének együttesen kialakított, megfogalmazott és vállalt saját munkája.

E Pedagógiai Programból megismerhető, mit ígér az intézmény a képzési időszak egészére az iskolai szolgáltatásokat igénybevevők ill. az iskola külső és belső használói számára.

A teljes képzési időszak (2 év előképző, 6 év alapfokú művészetoktatás, 4 év továbbképző, azaz összesen 12 év) idejére jelöli ki a Pedagógiai Program a feladatokat:

- a szakmai tartalmakat
- a nevelési, oktatási folyamatot és
- a fejlesztési stratégiát.

A Pedagógiai Program elkészítése a Szakmai Alapdokumentum adataira épül.

Az Oktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény, a 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti köznevelésről és a következő miniszteri rendeletek szabályozták elsősorban munkánkat:

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről.

27/1998. (VI.10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja kiadásáról.

3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja kiadásáról.

A zeneiskola testülete és vezetője próbálja az általa készített Pedagógiai Programot következetesen végigvinni. Igyekeztünk az intézmény egyedi arculatát, más intézményektől egyértelműen megkülönböztető specifikumát megfogalmazni.

Az intézményi működésünk kiindulópontjának, a garantált minőség folyamatos biztosításának alapja a Harmónia Zenei AMI Pedagógiai Programja.

2 A HARMÓNIA ZENEISKOLA CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

2.1 Az alapfokú művészetoktatás irányelvei

Az alapfokú művészetoktatás lényeges eleme a közoktatásnak. A növendékek szabadon választják ezt az oktatási formát. Nem a kényszer, hanem a lehetőség alapján iratkoznak be az intézménybe.

A 27/1998. (VI.10.) MKM rendelet meghatározza a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező **tartalmakat** és **tudásszinteket**. Ez az alapdokumentum biztosítja a zeneművészet ágán belül az egyes alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot.

A tantervi program a zeneművészet sajátos nevelési -, oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés eddigi tapasztalatára, és a magyar művészeti nevelés nemzetközileg elismert gyakorlatára, eredményeire épül.

Az értelmi, érzelmi és kifejezőkészségek fejlesztésének az eszköze a tananyag, mely a Helyi Tantervben fogalmazódik meg. A tantervi követelményrendszer lehetőséget kíván adni az egyéni fejlődési különbségek, a gyorsabb vagy lassabb tanulási tempó figyelembevételéhez.

A követelmények meghatározása figyelembe veszi azokat a célokat, amelyeket minden alapfokú művészetoktatási intézményben teljesíteni, biztosítani kell. Ezek a követelmények az egyes szakaszokban a növendékek által elérendő ismeret- és készségszintet határozzák meg.

2.2 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a személyiségfejlesztésben

Az alapfokú művészetoktatás egy fejlesztőpedagógia, mely a követelmények teljesítésével készségfejlesztést végez. Hatékonyságának egyik oka, hogy a zeneiskolában egyéni foglalkoztatásba részesülhetnek a növendékek. Amellett, hogy hasznos időtöltés a zenetanulás, gyakran juthat sikerélményhez a növendék, ami a személyiség fejlődésében pozitív, építő jellegű.

A zeneoktatás, művészetoktatás egyik alapvető nevelési feladata az **érzelmi nevelés**. Az érzelmi intelligencia kialakulását, kifejlődését nem lehet a véletlenre bízni. A zenén és a társművészeteken keresztül érzelmileg gazdag egyének formálódnak. Meg lehet tanítani a növendéket örülni; gyönyörködni a zenében, esztétikai szépet nyújtani. Érdeklődő ragyogást kelteni a tekintetükben – amit az élet más, egyéb területein is képesek lesznek kamatoztatni.

A művészeti nevelésnek köszönhetően könnyebben tudják együttérzésüket és szeretetüket kifejezni, melyeket cselekvéseik is hűen tükrözik majd.

„A zenetanulás által, illetve a zene hatása alatt harmónia áll elő a lélekben.” (Szokratesz)

A kiegyensúlyozott személyiségeknek szüksége van erre a harmóniára, mely a zeneművészet által elősegíthető.

A művészeti, zenei nevelés által tapasztalataink szerint a következő képességek bontakozhatnak ki:

osztott figyelem,	kitartás, magabiztos kiállítás – fellépés,
megkülönböztető képesség,	közösségi érzés (kamarazene órákon,
zenei gondolkodás képesség,	énekkaron, stb.),
kifinomult érzékenység,	az egymásra odafigyelés képessége,
koncentráció, memória,	a megfelelés utáni vágy,
állóképesség, kommunikáció,	hallás, ritmusérzék, kéz ügyesség stb.
akaraterő, önbizalom, önismeret,	
önkifejezés, önuralom, rendszeresség,	

Mivel nem a művészképzés a zeneiskolánk célja, meggyőződésünk, hogy a felnőttek által beskatulyázott botfülűek számára is személyiségfejlesztő hatású a hangszertanulás. A gyengébb képességű gyerekeknek ugyanúgy nyújthat sikerélményt a zenetanulás, mint a jó képességűek számára.

A zenetanulás által bizonyítottan harmonikusabb lesz az egyén. Ezért javasolt a zeneiskolai hangszeres oktatás-nevelés bármilyen egyén számára.

Meggyőződésünk megegyezik a görög filozófusokéval:

„Ember nem lehet anélkül, hogy valamilyen művészetet ne tanuljon!”

2.3 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere, funkciói

Iskolai koncepciónk kiindulópontja a zeneiskolai növendék. Céljainkat, tevékenységeinket is ennek rendeltük alá.

A zeneoktatás megkülönböztetett célja a növendékek értelmi, érzelmi és **kifejezőképességének** fejlesztése. E készségek, képességek és ismeretek fejlesztését a növendékek érdeklődése, tehetsége és **életkori sajátosságai** határozzák meg.

Az alapfokú művészetoktatás során lehetőség adódik úgy az egyetemes kultúra, az európai műveltség feltárására, átadására, mint a nemzeti, népi hagyományok, értékek megmutatására.

A zeneoktatás feladata az **értékmegőrzés** és ennek formáinak kialakítása.

Célja még a zeneoktatásnak a különböző **zenei műfajok** sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismertetni növendékeivel.

Az **önkifejezés** eszköztárának gazdagításával fel kell készíteni a növendékeket a zene befogadására, a zene alkalmazására.

Ezek alapján céljaink:

- Tehetséges növendék és szülői, növendéki szándék esetében előkészítő feladatok végzése a professzionalizmus felé.
- Többségében olyan amatőr zenészek képzése, akik szeretnek zenélni.
- Nemcsak a zenetörténet órákon, hanem a hangszeres órákon is törekedni a zeneirodalom, zenetörténet megismertetésére. Megkísérelve a bekapcsolódást az európai kultúrfolyamatokba.
- A rendszeres délutáni foglalkozások és rendszeres gyakorlások során a gyermekkori szabadidő felhasználásával elősegíteni, önfegyelem interiorizálódását egy cél érdekében.
- A fegyelem, alkalmazkodás elsajátítására szoktatás – nevelés a zenélés (és a társas zenélés) közben.
- Zenei klub, kamarazenélés alkalmával közösségépítés a zenélők között.

A zenetanítás fontos funkciója a zene **eljuttatása** a népesség minél szélesebb rétegeihez. Minél több embert képessé kell tenni arra, hogy maguk is **aktívan zenéljenek**. Az alapfokú művészetoktatás a **személyiségformálás** egyik specifikus eszköze.

Céljainkat akkor tekintjük megvalósultnak, ha az általunk eddig elért minőséget továbbra is tudjuk biztosítani, a hiányzó területeken fejlesztést tűzünk ki magunk elé: felmérve a lehetőségeinket és a ránk leselkedő veszélyeket.

2.4 Profilunk

Akik már hallottak rólunk, vagy ismernek, tudják (és élnek is a lehetőséggel): mindig számíthatnak növendéki vagy/és tanári szóló – vagy kamaramuzsikálásunkra.

Nem művészek képzése, hanem elsősorban zeneértő, zeneszerető személyiségek formálása a legfőbb célunk. Minden tevékenységünk, megmozdulásunk fő mozgatója megmutatni azt, hogy a mai világban milyen szerepet tölthet be az egyén életében a zene, a zenei műveltség.

A hátrányos szociális háttér és a zenetanulás nehézségének közelítése is fő törekvéseink között szerepel (az élménynyújtás, az érzelmi megközelítés által). A **pedagógiailag hozzáadott érték** fokozott érvényesítése a **hátrányos helyzetű** növendékek esetében hatványozottabban jelentkezik.

A feszültségoldó tanulás – tanítás folyamatos megvalósítása; a stresszmentes, oldott légkörben való hangszeres muzsikálás megvalósítása.

Igyekszünk eljuttatni növendékeinket arra a zenei szintre, hogy befejezve (abbahagyva) zeneiskolai tanulmányaikat, önállóan is képesek legyenek zeneművek megtanulására. A zenehallgatásban a hangszerjátékban vagy a kamarazenélésben találják meg azt a kikapcsolódási, áthangolódási, feszültségoldó lehetőséget, amely harmonikus életvitelre predesztinálja a továbbiakban őket.

Kiemelten fontos a kamara- társas-, házi muzsikálás szokássá alakítása. A kamarazenélés mielőbbi beiktatása a hangszeres órák menetébe. Ezen felül kiemelt jelentőséggel bír az évente megrendezésre kerülő **Kamarazenei Fesztivál**, melyen növendékeink megérezhetik az együttműködés felhőtlen örömét.

A zenével való aktív vagy passzív kapcsolat kialakítása, hogy napi szükségletté, belső igénnyé váljon életükben. Ezt segítik elő a rendszeresen megtartott, tanórán kívüli rendezvényeink, a Zenei klub foglalkozások. Mind a kamarazenélés, mind a közösségi programok azt a célt szolgálják, hogy az iskola szereplői között kiváló együttműködés jöhessen létre.

Profilunkhoz tartozik a felnőttképzés (többnyire a magánének tanszak sajátosságaiból adódóan).

~~1993-tól szerkesztünk zeneiskolai újságot (Melódia), amelyen keresztül a zeneiskolai szülőket és a zene iránt érdeklődőket tájékoztatni tudjuk az intézmény eseményeiről, életéről, illetve zenei alapképzés szélesítésére is felhasználjuk.~~

3 A ZENEISKOLA MŰKÉDÉSÉNEK ADATAI, JELLEMZŐI

3.1 A tanítás helyei

Harmónia Zeneiskola	Üllő, Pesti u.53.
Árpád Fejedelem Általános Iskola	Üllő, Malom u. 1.

3.2 A zeneiskola működési rendje

3.2.1 A zeneiskola életét szabályozó dokumentumok

- Éves munkaterv
- Házirend

- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Tantárgyfelosztás
- Egyéb szabályzatok

3.2.1 A Tanév rendje

A szorgalmi időt a miniszter határozza meg. A szorgalmi idő előkészítése augusztusban kezdődik. A tanítási hetek 5 naposak. Szükség esetén szombaton is folyik tanítás. Az ügyintézés 5 napos. A tanév helyi rendjét (éves munkaterv) a nevelőtestület határozza meg, és fogadja el a tanévnyitó értekezleten. A tanítás nélküli munkanapok felhasználásáról és programjáról is ekkor születik döntés.

3.2.2 A tanítási nap rendje, a pedagógusok intézményi feladatai

A tanítási órákat az órarend szerint kell megtartani. Ezeket lerövidíteni vagy elhagyni nem szabad. Elcserélni vagy más munkanapra (akár szombatra is) áttenni (írásos formában leadva) igazgatói engedéllyel lehet.

A tanítási órák (csoportos 45', egyéni „B” 45', egyéni 30', **kamarazene főtanszak 45', kamaraének 45'**) időtartamát a minisztériumi tanterv tartalmazza.

A zeneiskolában 11-től lehet ügyeket intézni.

Tanítási idők:

Üllő, Pesti u. 53.	11-20-ig
Üllő, Malom u. 1.	12.45-18-ig

A Harmónia Zeneiskolában (Pesti u. 53.) előzetes egyeztetés után az időpontok szükség esetén változtathatóak.

A növendékhangverseny napján a zenetanár nem köteles tanítani, **ha játszanak a növendékei.**

3.2.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulók:

A zenei pályára továbbtanulók „B” tagozaton tanulhatnak, emelt óraszámban. **Erre második osztálytól van lehetőség. „B” tagozaton a szolfézs 10. évfolyam végéig kötelező.** Bár – alapfokú művészeti iskola lévén – nem a művészképzés az iskola célja, természetesen a továbbtanuló, tehetséges növendékek speciális zenei képzését, felvételre történő felkészítését biztosítja. **„B” főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok. Kötelező: szolfézs. Kötelezően választható: zongora (3. évfolyamtól). Választható: zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, zeneismeret-szolfézs, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, jazz-zene.**

„B” tagozaton a választható tárgyak közül: elmélet min. 1x45', gyakorlat min. 1x45' (csoportos) min. 1x30' (egyéni).

3.2.4 Alap- és többlétszolgáltatások rendje és feltételei

Órarend szerinti hangszeres és elméleti oktatás

A tanulók a ~~z Alapító Okiratban~~ **Szakmai alapidokumentumban** meghatározott – a felvételi tájékoztatóban meghirdetett - tanszakok közül szabadon választhatnak.

Tanszakok Tantárgy: ütő, furulya, fuvola, gitár, jazz-gitár, hegedű, klarinét, trombita, magánének, szaxofon, zongora, kamarazene.

Tanszakok: fafúvós, rézfúvós, akkordikus, billentyűs, vonós, jazz-pengetős, vokális, zeneismeret, kamarazene.

Kötelező tárgy: szolfézs.

Kötelezően választható ~~tanszakok~~ tantárgyak: ~~énekkar~~ kórus, szolfézs, jazz-elmélet, zenetörténet-zeneirodalom, kamarazene, zenekar, ~~zeneirodalom~~

Választható ~~tanszakok~~ tantárgyak: szolfézs, zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, ~~énekkar~~ kórus, zenetörténet-zeneirodalom.

A zeneiskolai alapszolgáltatásokért térítési díjat, tandíjat kell fizetni, amelynek mértékéről a fenntartó dönt.

A növendékek a tantervben meghatározott óraszámában tanulhatnak gyakorlati (egyéni hangszeres és csoportos elméleti) tantárgyakat (főtárgy), és kötelező-, kötelezően választható, illetve választható tárgyakat.

A tanulók igazgatói javaslat alapján, **fenntartói engedéllyel** választhatnak második tanszakot is.

3.2.5 Felvétel, átvétel, tanulói jogviszony megszűnése

Településünkön egyetlen általános iskola működik, így zeneiskolánk maximális létszámának betöltését nagyrészt általános iskolai tanulók biztosítják. Felvételi meghallgatást május hónap folyamán szervez intézményünk. Az adott tanévre a beiratkozás már az előző tanév második félévétől kezdve folyamatosan történik. Mivel az emelt szintű ének-zene oktatásban részesülő gyermekeknek már első osztálytól kezdve ajánlott a hangszeroktatás (a teljes zenei képzés elérése érdekében), ezért a beiratkozásnál elsősorban rájuk számítunk.

Más alapfokú művészeti iskolából való átvétel esetén, a tanuló tudásszintjének felmérése után a megfelelő évfolyamba soroljuk, szükség esetén felzárkóztatjuk.

Tanulói jogviszony megszűnése esetén a szülő írásbeli nyilatkozata szükséges.

3.2.6 Pedagógusválasztás

Az alacsony létszámú nevelőtestületre való tekintettel behatárolt. Az igazgató osztja be a növendékeket, a pedagógus szabad kapacitását, és a szülő igényét szem előtt tartva.

3.2.7 Szereplések

A tanulók rendszeres szereplési lehetőséget kapnak versenyeken, növendékhangversenyeken, házi versenyeken, közös órákon, valamint a helyi-, illetve a környező települések iskolai-, társadalmi-, egyházi rendezvényein. **(Ek, HEK-ben nem kötelező) Évente két alkalommal növendékhangversenyen, év végén vizsgán kell számot adni a megszerzett tudásról.**

3.2.8 Könyvtárhasználat

A zeneiskola könyvtárának szolgáltatásait minden növendék ingyen veheti igénybe: zenehallgatás, kotta-, hangzóanyag-, videókölcsönzés.

3.2.9 Rendezvények

A zeneiskola rendszeresen szervez különböző programokat: házi koncerteket növendékek, tanárok, meghívott művészek közreműködésével. Részt vehetnek növendékeink Zenei klub foglalkozásokon, tanulmányi kirándulásainkon: hangverseny-, operalátogatáson, múzeumi sétán.

Azok a tanulók, akik nem rendelkeznek saját hangszerrel, igénybe vehetik a zeneiskola *hangszerkölcsönzési* és gyakorlási lehetőségét.

3.2.10 Tehetséggondozás

A kiemelkedően jó képességű, példás szorgalmú növendékek a második évfolyamtól „B” tagozaton folytathatják zenei tanulmányaikat, a tantervben előírtak szerint. A „B”-s növendékek fejlődését fokozott figyelemmel kell kísérni az adott tanszak szaktanárainak bevonásával. A tanulók rendszeresen vesznek részt helyi meghallgatásokon, külső szerepléseken, zenei versenyeken.

3.2.11 Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A törvény által meghatározott csoportlétszámok figyelembevételével alakítjuk elméleti csoportjainkat.

Szükséges továbbá figyelembe venni a helyi iskolában működő iskolaotthonos oktatást, melynek következménye, hogy a gyermekek csak késő délutáni, esti időpontokban tudnak oktatásunkban részt venni. Erre való tekintettel csoportos foglalkozásaink egy részét számukra megfelelő időpontban tartjuk.

A „B”tagozatra járó, esetlegesen továbbtanulni szándékozó növendékeink emelt szintű szolfézsoktatásban részesülnek.

3.2.12 Otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei

A hangszerstanulás kezdeteitől törekszünk a gyakorlás játékos jellegének kiemelésére, kerüljük a feladat-jelleg hangsúlyozását. Segítséget nyújtunk azon szokások kialakításában, hogy a hangszerrel való napi kapcsolat észrevétlenül épüljön be a növendék napi-, és életrendjébe. Az elméleti órák alkalmával tanáraink az írásbeli házi feladatok minimalizálására törekszenek, tekintve a gyermekek amúgy is megterhelő iskolai elfoglaltságát.

3.3 A kapcsolattartás formái

3.5.1. Elsődleges kapcsolatok

A növendék a pedagógussal napi kapcsolatban van, elsődleges kapcsolatunk a tanítás-tanulás. A szülő és a növendék írásbeli értesítésére a tájékoztató füzet szolgál. Egyéb információs eszközökünk a ~~Melódia-újság~~ ~~valamint~~ iskolánk honlapja. A pedagógus és a szülő személyes találkozását a fogadóórák és a növendékhangversenyek alkalmi biztosítják. Előzetes egyeztetés alapján erre bármikor sor kerülhet.

A Szülői Munkaközösség vezetőjével az iskola igazgatója tart kapcsolatot. Azokban az ügyekben, melyekben az SZMK-nak véleményezési, egyetértési joga van, a véleményt, az egyetértést írásban kell benyújtani az intézmény igazgatójának.

3.5.2. Diákönkormányzat

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt a nevelőtestület véleményét, illetőleg szervezeti és működési szabályzatának jóváhagyását az igazgatótól kéri.

A jogszabályban meghatározott esetekben a diákönkormányzat egyetértésének, illetve véleményének beszerzéséről az igazgató gondoskodik az előterjesztés legalább 15 nappal korábban történő átadásával.

Az igazgató az egyetértési joggal érintett, illetve a véleményeztetésre kerülő anyagok tervezeteinek előkészítésébe a diákönkormányzat képviselőit bevonhatja, tőlük javaslatot kérhet.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol vagy véleményének kikérése kötelező, képviselőjét a nevelőtestületi értekezletre meg kell hívni.

Az intézményi növendékek összességét érintő ügyekben a diákönkormányzat az igazgatóhoz, a szűkebb közösséget érintő ügyekben az illetékes igazgatóhelyetteshez fordulhat.

3.5.3. Külső kapcsolataink

Partnereink: Fenntartó (~~Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – Veesési Tankerület~~), ~~Üllő Város Önkormányzata (működtetőnk)~~ Monori Tankerületi Központ

a település más intézményei/ Üllő Város Önkormányzat, általános iskola, óvodák, , Varga Gyula Városi Könyvtár, ~~Közösségi Ház~~ Kiss Sándor Művelődési Ház, Mecénás Művészeti Klub, Egyházak, Nagycsaládosok Egyesülete, ~~Cigány Kisebbségi~~ Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Városunk intézményeivel iskolánk elsősorban a közös programokon, rendezvényeken keresztül tart kapcsolatot: hangszerbemutatók, óvodás ünnepek, Árpád-napok rendezvénysorozat, közös karácsonyi templomi hangverseny, Mindenki Karácsonya, nemzeti ünnepek városi műsorai, kiállítás-megnyitók, egyéb ünnepek.

3.4 Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség szabályozása a következő rendelkezések alapján készült: a 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről, az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, a 2011. CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről, a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról, figyelembe véve az adatvédelemre, az európai uniós és más nemzetközi egyezményekre vonatkozó megállapodásokat.

3.4.1 Célok, elvek:

A szabályozás célja a fenti jogszabályokban, egyezményekben foglaltak betartásának és betartatásának előmozdítása.

A Harmónia Zeneiskola alkalmazotti közössége elkötelezi magát a munkahelyi esélyegyenlőség elvei mellett és ennek érdekében együttműködnek. Az egyenlő bánásmód elveinek tiszteletben tartása és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében támogató intézkedéseket hoznak.

A tanulók felvételénél, tanításuk során, a Pedagógiai Program keretei között alkalmazza a tanulók által meghatározott képzés során a gyakorlatban az egyenlő esélyek biztosításának elvét, nemre, életkorra, származásra, a képességek különbözőségére való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség biztosítása nem korlátozhatja a tanulóközösség egészének vagy másik tanulónak az esélyegyenlőség keretei között érvényre jutó hasonló jogait.

Az egyenlő bánásmód megsértésének véelme esetén a panaszt írásban az igazgatóhoz kell benyújtani, aki a közoktatásról szóló törvény és további vonatkozó jogszabályok keretei között kivizsgálja azt, érdemi választ ad, meghozza intézkedését.

Minden esetben ingyenes a HHH-s, HH-s tanuló, a testi, érzékszervi, középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló részére az első alapfokú művészeti oktatásban való részvétel.

4 Az ellenőrzés, értékelés rendszere

A növendékek teljesítményükről, felkészültségükről az 1. félévben növendékhangverseny alkalmával, a tanév végén pedig hangversenyen és bizottság előtti vizsgán adnak számot. Ezen alkalmak értékelése az eseményt követően és a félévi, év végi értekezleten összefoglalóan történik.

Versenyeken, vetélkedőkön történő részvétel után is az előző módon járunk el, és az évzáró bizonyítványosztás alkalmával a zeneiskolai növendékek előtt oklevél és ajándéktárgy kíséretében közismertté tesszük.

A zenetanárok pedagógiai munkáját, (évente legalább kétszer) az igazgató vagy/és helyettese óralátogatások alkalmával ellenőrzi. Az óra után a hangszeres tanár véleménynyilvánítása után a vezető értékeli a látottakat. Az óralátogatás szempontjait az évnitó értekezleten, illetve a félévi értekezleten ismerteti az igazgató. A nevelési értekezletek témáit az óralátogatás szempontjaihoz igyekszünk igazítani.

Az értékelés általános alapelvei:

- terjedjen ki az egész intézményre (egyénekre, közösségre)
- legyen folyamatba ágyazott, kiszámítható, megalapozott
- legyen fejlesztő, jobbtó szándékú, és ösztönző
- az elfogadott követelményrendszerre épüljön
- legyenek a követelmények nyilvánosak (SZMSZ, Házi rend, tantervi követelmények stb.)

Az értékelés célja:

- szolgálja az iskolai munka minőségének fokozását
- tegye eredményesebbé a személyiségfejlesztést, az ismeretátadást, képességfejlesztést.
- motiváljon tanárt, növendéket, szülőket
- az ellenőrzés során az értékelés segítse a korrekciót
- a jövőkép alakításának fontos eszköze

A növendék értékelésének alapelvei

- legyen személyre szóló
- folyamatos,
- fejlesztő, inspiráló jellegű
- ne legyen fegyelmező, megtorló jellegű
- szóbeli és írásbeli értékelést egyaránt rendszeresen alkalmazzunk
- tárja fel az erősségeket, gyengeségeket, lehetséges javítási módokra mutasson rá.
- félelemmentes légkörben történjen

Ahhoz, hogy a fenti alapelvek megvalósulhassanak, minden tanév elején (ill. új tanuló beiratkozásakor) a tanuló tudomására kell hozni a tanszak tantervi és értékelési követelményeinek alapelveit.

Az egyes tanszakok egységes követelményeit minden zenetanár köteles betartani, tanulóira alkalmazni.

A hangszeres illetve más (fő)tárgyi osztályzatok és szorgalomjegyek elbírálása

- A végleges minősítés kialakítása a szaktanár feladata, aki – hó végi értékelés esetén – a növendék önértékelő nyilatkozatát is latba veheti az osztályozásnál, továbbá – elsősorban a félévi, illetve az év végi bizonyítvány osztályzatainak kialakításánál – kétes esetekben – figyelembe veheti az igazgató, a tanszakon tanító más kollégáinak véleményét is.
- A szaktanár hó közbeni – egyes darabokra adott, szöveges vagy számjeggyel történt – érdemjegyek átlagából is kialakíthatja a hó végi főtárgyi osztályzatot. A szorgalomjegy elbírálásánál figyelembe veheti az elvégzett anyag mennyiségét, a növendék egyenletes teljesítményét, az otthoni gyakorlás mennyiségét, rendszeres – hiányzásmentes – óralátogatását, önálló szorgalmi feladat megvalósítását stb.
- Amennyiben a növendéknek az adott időszakban bármilyen – szaktanári, igazgatói – dicsérete van, ezt az osztályzat kialakításánál figyelembe kell venni.
- A minősítés az életkori sajátosságok figyelembevételével történik, és a tanuló aktív hangszeres játékan kívül más szempontokat is vizsgál.

A szöveges és osztályzattal történő értékelés tartalmi jellemzői

A szöveges értékelés:

- Valamennyi Hangszeres Előképző 1., és a Hangszeres Előképző 2. évfolyamán, illetve az Előképző 1., Előképző 2. évfolyamon, továbbá: kamarazene, zenetörténet-**zeneirodalom**, kórus, ~~korrepetíció~~.
- Az aktuális tárgyi naplóknban, havonkénti illetve féléves rendszerességgel a szaktanárnak kötelezően ki kell töltenie azon növendékeknél, akik az esedékes félévben a megjelölt foglalkozáson részt vettek.

A következő szöveges értékelések adhatók:

A tárgyra adott jegyeknél: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg, osztályát engedély alapján folytathatja, **csak a 1. osztályban**.

A szorgalomra adott jegyeknél: példás, jó, változó, hanyag.

A szöveges (fő)tárgyi értékelés módzatainak jelentése:

Kiválóan megfelelt: az a tanuló, akinek zenei képességei az átlagosnál jobbak. Tanára útmutatásait sikeresen hajtja végre. Nem nyugszik, amíg nem sikerül megoldania az adott feladatokat. A hangszertanulás kezdeti szakaszát átlagon felüli eredményesség jellemzi. A zeneiskola rendezvényein mindenkor aktívan, lelkesedéssel vesz részt.

Jól megfelelt: az a tanuló, aki az adott évfolyamban a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja az anyagot, mindent a gyakorlatban is alkalmazni képes. Hangszeres előadásában muzikálisan nyilvánul meg. Zenei hallása érzékeny, stabil, fejleszhető.

Helyesen használja a szaknyelv kifejezéseit. A zeneiskolai rendezvényeken örömmel vesz részt, alkalmanként aktívan is megnyilvánul, esetleg szerepel.

Megfelelt: az a tanuló, aki az adott évfolyamon a tantervi követelményeknek eleget tesz. Zenei megnyilvánulásai rendben vannak. Tanára tanácsait megpróbálja végrehajtani, de mérsékelt eredménnyel. Zenei hallása fejleszthető. Átlagos mértékben érdeklődik a zene iránt.

Nem felelt meg: az a tanuló, aki az adott évfolyamon nem tesz eleget a tantervi követelményeknek. Az anyagban nem bepótolható hiányosságai vannak. Zenei megnyilvánulások terén szegényes, fantáziátlan. Zenei hallása kialakulatlan. A szaknyelv kifejezéseit nem ismeri. A zene iránt nem mutat különösebb érdeklődést. A tanár útmutatásait nem is próbálja követni, nem lehet vele együttműködni.

Osztályát engedély alapján folytathatja: ~~az a tanuló, aki önhibáján kívül betegség, egyéb sorozatos mulasztás miatt, félévi beiratkozás esetén évfolyamát nem tudta elvégezni, de szintje megfelel a megfelelő szöveges értékeléssel minősített tanulóknak.~~ E minősítés a 12 évfolyam tartama alatt csak egyszer adható, 1. osztályban adható.

A szöveges szorgalmi értékelés módozatainak jelentése:

Példás: Teljesítménye egyenletes, a tantervi követelményeknek megfelelő. A megfelelő mennyiségű anyagot végzi el, dicséretes szorgalom esetén túlteljesíti a normát. Gyakorlási módszereit tekintve hallgat tanárára. Tanárával minden téren jól együttműködik. Társainak példát mutat muzsikálásával és viselkedésével. Minden zeneóra pontosan, felkészülten érkezik, naponta foglalkozik hangszeres és zenei feladataival. Órai teljesítménye, haladása egyenletes. Igazolatlan mulasztása nincs.

Jó: az a tanuló, akinek gyakorlása rendszeresnek mondható. Gyakorlási módszere nem teljesen kiforrott, nem minden esetben hallgatja meg szaktanára véleményét és fogadja meg tanácsát. Példamutatása nem folyamatos. Az órákon pontosan jelenik meg.

Változó: az a tanuló, akinek gyakorlása nem rendszeres, inkább csak az órák előtti periódusokban gyakorol, és ezt sem rendszeresen teszi. Teljesítménye átlag alatti, a tantervi követelmények felét sem végzi el. Gyakorlási módszerei esetlegesek, nem szaktanára módszerein alapulnak. Példamutatás nem jellemzi. Gyakran késik a zeneóráról, igazolatlan mulasztásai is előfordulnak.

Hanyag: az a tanuló, aki nem gyakorol hangszerén, kizárólag az órák alatt próbálja az anyagot elsajátítani, de ez sikertelen. Teljesítménye nem mérhető össze a tanterv által támasztott követelményekkel. Gyakorlási módszere nincs, nem érdekli az, amit szaktanára meg szeretne rajta keresztül valósítani.

A HEK1/2-ben, illetve magánének főtárgy esetén EK-ban néhány mondatos értékelést (tájékoztatót) kell adni a szülők részére a tanulók előmeneteléről.

Az osztályzattal történő (fő)tárgyi értékelés módozatainak jelentése

Ötös (5): az a tanuló, aki az adott évfolyamon a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja az anyagot, mindent a gyakorlatban is alkalmazni képes. Hangszeres előadásában muzikálisan nyilvánul meg. Zenei hallása érzékeny, stabil, fejleszthető. Intelligensen használja a szaknyelv kifejezéseit. Érdeklődő, nyitott.

Négyes (4): az a tanuló, aki az adott évfolyamon a tantervi követelményeknek eleget tesz. Az anyagot tudja, de nem száz százalékig biztos a tudásában. Zenei megnyilvánulásai rendben vannak, de nem átlag feletti. Zenei hallása fejleszthető. Ismeri a szaknyelv kifejezéseit. Átlagos mértékben érdeklődik a zene iránt.

Hármas (3): az a tanuló, aki az adott évfolyamon a tantervi követelményeknek csak felét teljesíti. Az anyagban hiányosságai vannak. Zenei megnyilvánulások terén átlagos képet nyújt. Zenei hallása fejleszthető, de nem felel meg életkori sajátosságainak. A szaknyelv kifejezéseiben hiányosságok lelhetők fel nála. A zene iránt csak kevés érdeklődést mutat.

Kettes (2): az a tanuló, aki az adott évfolyamon nem tesz eleget a tantervi követelményeknek. Az anyagban nem bepótolhatóak hiányosságai. Zenei megnyilvánulások terén szegényes, fantáziátlan. Zenei hallása kialakulatlan. A szaknyelv kifejezéseit nem ismeri. A zene iránt nem mutat különösebb érdeklődést.

Osztályát engedély alapján folytathatja: 1. osztályig az a tanuló, aki önhibáján kívül – betegség, egyéb sorozatos mulasztás miatt, félévi beiratkozás esetén – évfolyamát nem tudta elvégezni, de szintje megfelel a (legalább) 3-as ~~szöveges-értékeléssel~~ **osztályzatra** minősített tanulókénak. E minősítés a 12 évfolyam tartama alatt csak egyszer adható.

Az osztályzattal történő szorgalom értékelés módozatainak jelentése

Példás (5): az a tanuló, aki rendszeresen gyakorol, és ez órai munkáján is meglátszik. Teljesítménye egyenletes, a tantervi követelményeknek megfelelő. A megfelelő mennyiségű anyagot végzi el, dicséretes szorgalom esetén túlteljesíti a normát. Gyakorlási módszereit tekintve hallgat tanárára. Tanárával minden téren jól együttműködik. Társainak példát mutat muzsikálásával és viselkedésével.

Jó (4): az a tanuló, akinek gyakorlása rendszeresnek mondható, de ez nem minden esetben látszik meg órai munkáján, illetve olykor csak órák előtti periódusokban gyakorol. Teljesítménye átlagos, a tantervi követelményeknek 60%-ban megfelel. Gyakorlási módszere nem teljesen kiforrott, nem minden esetben hallgatja meg szaktanára véleményét és fogadja meg tanácsát. Példamutatása nem folyamatos.

Változó (3): az a tanuló, akinek gyakorlása nem rendszeres, inkább csak az órák előtti periódusokban gyakorol, és ezt sem rendszeresen teszi. Teljesítménye átlag alatti, a tantervi követelmények felét sem végzi el. Gyakorlási módszerei esetlegesek, nem szaktanára módszerein alapulnak. Nem valósítja meg szaktanára elképzeléseit. Példamutatás nem jellemzi.

Hanyag (2): az a tanuló, aki nem gyakorol hangszerén, kizárólag az órák alatt próbálja az anyagot elsajátítani, de ez sikertelen. Teljesítménye nem mérhető össze a tanterv által támasztott követelményekkel. Gyakorlási módszere nincs, nem érdekli az, amit szaktanára meg szeretne rajta keresztül valósítani. Nincs kötelességérzete és –tudata.

5 HELYI TANTERVEK

A tanszakok helyi tanterve (lásd Mellékletek) 1. sz. és 2. sz. Mellékletek

Tanszak	A tagozat	B tagozat
Brácsa	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Fagott	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Furulya	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Fuvola	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Gitár	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Gordonka-hegedű	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Jazz-gitár	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Kamarazene-zenekar	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Klarinét	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Kórus	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Kürt-trombita	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Magánének	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Nagybőgő	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Népzene: Népi hegedű; Népi brácsa; Népi bőgő; Népi furulya; Citera; Népi ének; Népzenei ismeretek; Néprajz; Népi játék-népszokás; Népi kamarazene, zenekar, népdalkör	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Szaxofon	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Szolfézs	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Ütőhangszer	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Zenetörténet	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv
Zongora	Minisztériumi tanterv	Minisztériumi tanterv

5.1 Tanszakok helyi tanterve

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÖVETELMÉNYEI ÉS TANTERVI PROGRAMJA ALAPJÁN

5.1.1 Furulya

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I., II.

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1., 2.

Gyermekdalok, népdalok

Bali J.: Furulyaiskola I.

Béres J.: Furulyaiskola II.

Keuning, Hans P.: 30 simple studies

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Anonymus: Allemande (EMB 4303)

Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)

Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)

Anonymus: Rondo (EMB 7888)

Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)

Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J. Etűden für Oboe / I., II., III. (EMB 12002)

Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)

Keuning, H. P. 20 studies

Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises

Bach, J. S.: Menuett

Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránsonáta/1.) (EMB 14071)

Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P.: 20 studies

Keuning, H. P.: 10 difficult studies

Keuning, H. P.: 25 studies

Keuning, H. P.: 40 simple studies

Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J.: Etűden für Oboe / I., II. (EMB 12002)

Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)

Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránsonáta/4.) (EMB. 14071)

Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)

Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)

Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)

Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel

Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3

Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
 Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
 Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)
 Kállay G. Hangnemyakorló szopránfurulyára (EMB14071)
 Keuning, H. P. 12 difficult studies
 Kölz, E. M. I Essercizi per il Flauto dolce
 Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
 Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
 Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
 d’Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
 Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7
 Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)
 Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták” 6/3. szopránon
 Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek
 Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
 Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel
 Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2
 Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel
 Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
 Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe
 Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

5.1.2 Fuvola

A fuvolatánítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátítása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.
- zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
 Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I.-II. (EMB 5457)
 Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
 Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
 Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE 30370)
 Spiel und Spass mit der Blockflöte I. (Schott 7770)
 Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
 Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
 Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
 Abracadabra Flute (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–5685–9)
 Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)
 Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
 Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
 Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
 Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára
 Papp Lajos: Magyar karácsonyi dalok 2–3 furulyára kezdőknek (EMB 14080)
 Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)
 Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für Musik BN 30040)
 Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
 M. Moyses: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
 Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
 Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I.-II. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
 Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I.-II. EMB 6587
 Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4)
 Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
 Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
 Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
 Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A, B)
 Dolzszikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára (Muzika 12389)
 Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
 Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I.–II. (Hofmeister 1006)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
 M. Moyses: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
 Werner Richter: Schule für die Querflöte (Schott ED 4777)
 Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
 Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
 Bartók Béla: Este a székelyeknél (Pröhle) (EMB 8317)
 Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
 Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
 Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
 Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
 Forty little Pieces (L. Moyses) (Schirmer 43191)
 Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
 J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
 M. Moyses: De la Sonorité (Leduc 18166)
 Flöten Studien in alten und neuen Stil I. (E. List) (VEB Hofmeister 7352)
 Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
 Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
 3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
 3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
 Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
 Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
 Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
 Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476))
 D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
 Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
 Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–1019)
 Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
 Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)

Debussy: A kis néger (EMB 7933)
 Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
 Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

5.1.3 Gitár

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézrel egyaránt.
- A gitáriradalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:

- A precíz hangszerhangolásra.
- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola
 Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola I.-II.-III.-IV.-V.
 Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal
 Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok I. – VII.
 Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
 F. Sor Op. 31.–35.
 Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
 Kovács: Könnyű darabok gitártanulóknak
 Brouwer: Etűdök I–V.

5.1.4 Hegedű

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás

kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszeresalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer- karbantartási feladatokra

Ajánlott tananyag

Gyermekdalok eljátszása, egyszerűbb népdalok és a Hegedűiskola I. kötetében található egyszerűbb etűdök tanulása.

Kodály: 333 olvasógyakorlat

Forrai: Óvodás énekeskönyv

Dénes – Kállai – Lányi – Mező: Hegedűiskola I.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Szilvay: Színes húrok I.

Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola II.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.

Kodály: Biciniumok

Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók, Triók

Szervánszky: Duók Z. 3083

Mozart: 12 duó K. 487 (válogatva)

Bartók: Duók

5.1.5 Kamarazene-zenekar

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene / társasének-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató-nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.

A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el. A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene-irodalom megismerésére.

Képezzen a közösségi együttműködésre érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzikusokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a laprólolvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaragyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene-oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres / vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzikálás gyakorlati ismeretei

- Beintés–leintés.
- Közös levegővétel és intés.
- Az „avizó” fogalma, sebességének tempó–meghatározó szerepe.
- Intés felütéssel való kezdésre.
- Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.
- A kamaragyüttes elhelyezkedésének szempontjai.
- A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek

- Tájékoztató pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.
- Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.
- Vi–de jel.
- A másik szólam apró kottával történő megjelenése.
- Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek

- A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva
- A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása. (C–hangolású illetve transzponáló jellege.)
- Transzponálás, a transzpozíció fogalma.
- A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.
- A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás, segéd– illetve tisztítófogások).
- A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása
- A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata
- Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.
- A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók

- Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között A hemiola értelmezése, játékmódja.

- Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek

- A játszott művek formája, harmóniai világa
- A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.
- A diszszonancia–konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.
- Homofon zene.
- Polifon zene.
- Izoritmikus zene.
- Kánon, imitáció, fűga.
- Cantus firmus.
- Consort–muzsika.
- A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus táncművek, táncpárok (pavane–gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).
- Ellenszólam.
- Basso continuo.
- A kamarazene–irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fűvósötös, vonósnégyes, stb.
- A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése

- Lapról olvasás.
- A belső hallás fejlesztése.
- intonációs készség.
- Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz–zenében).
- A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
- Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

5.1.6 Klarinét

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
- a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a klarinét történetét,
- a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahú játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Ajánlott tananyag

Kovács: Klarinétozni tanulók I. (EMB Z 12282)
 A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikuskok Társasága”
 Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)
 Klarinét ABC (Arany – Bakos – Meizl) OPI 1982
 Balassa: Klarinétiskola I. (EMB Z 5503)
 Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)
 Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
 Perényi É: Klarinét–etűdök. (EMB 14300)
 Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
 Pèrier: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
 100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
 Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
 Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)
 Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
 Kratochvil: 66 etűd

5.1.7 Kürt-trombita*A trombitatanítás feladatai:*

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhöz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
- a tananyagban keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,

– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet
 Colin: Trombitaiskola kezdőknek
 Gyermekdalok, népdalok
 Brodsky: Májusköszöntő
 Régi francia dal
 Susato: Rondo (Trombitamuzsika)
 Fischer: Induló
 Cole: Granit
 Barnes: A kis géniusz
 Barnes: A kis művész
 Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
 Davidson: Befűjési gyakorlatok
 Krumpfer: Trombitaiskola I.
 Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
 Hammerschmied: Csókdal
 Susato: Rondo és saltarello
 Bogár: Régi magyar táncok
 Barnes: A kis virtuóz
 Barnes: A kis mester
 Charpentier: Prelúd
 Kamprath: Három epizód
 Scselokov: Mese
 Scselokov: Tréfa
 Scselokov: Ifjú gavallér
 Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
 Davidson: Befűjési gyakorlatok
 Arban: Díszítés- és trillaelőkészítő gyakorlatok
 Bach: Ária
 Fitzgerald: Angol szvit
 Telemann: Szvit (1. és 2.)
 Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
 Tornyos: Scherzo
 Tornyos: Változatok
 Scselekov: Ballada
 Scselekov: Gyermekkoncert

5.1.8 Magánének

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképző szervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15–18 éves korban lehet elkezdeni (ez nemtől és hangfajtól függően változik).

A magánének tantárgy tanításának célja, feladata

- adjon helyes alapot a tanulók hangi adottságai és zenei képességei optimális kifejlesztéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tantárgy tanításának szakirányú feladatai

- Ismertesse a tanulókkal
- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,

- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszemélyt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Ajánlott tananyag

Bárdos: Érik a szőlő (Zeneműkiadó)
 Molnár – Kern: Daloskert (Zeneműkiadó)
 Járdányi: Röpülj páva (Zeneműkiadó)
 Ránki: Fekete szőlő (EMB)
 Ádám J.: Virágim, virágim (EMB)
 Bartók – Kodály: Magyar népdalok (EMB)
 Szép a páva (EMB)
 Bodza K.: Énekiskola I. (Tankönyvkiadó)
 Kerényi: Százszínű csokor (EMB)
 Magyar népzene (lemezantológia)
 Schola cantorum I–XI.
 Régi magyar dalok gitárkísérettel I–III. (EMB)
 Ádám J.: A dal mesterei I–III. (EMB)
 Kerényi: Énekiskola I–II. (EMB)
 Váginé: Dalgyűjtemény I–II. (Tankönyvkiadó)
 Molnár J.: Eufonetika
 Montágh: A tiszta beszéd (Calibra)
 Adorján I.: Hangképzés, énektanítás (Eötvös József)
 Kerényi: Az éneklés művészete (EMB)
 Fischer: A beszéd művészete (Gondolat)
 Jelinek G.: Út a természetes énekléshez (Akkord)
 Haydn, Mozart, Beethoven dalkötetei
 Mendelssohn, Schumann, Schubert dalkötetei
 Kerényi: Énekiskola III. (EMB)
 Bartók: Nyolc magyar népdal (Boosey & Hawkes)
 Farkas, Sugár, Kósa dalai (EMB)
 Vaccai: Metodo pratico (Peters)
 Lütgen: Kehlfertigkeiten (Peters)
 Parisotti: Arie antiche I–III. (Ricordi)
 Bartók: 20 magyar népdal (Boosey & Hawkes)
 Bach: Geistliche Lieder (Breitkopf)
 Brahms, Csajkovszkij, Muszorgszkij dalkötetei

5.1.9 Szolfézs

A szolfézstanítás – a hangszeritanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának

kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamatá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Jár a baba

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang–játék

Dobszay: A hangok világa I-VI.

5.1.10 Ütőhangszer

Az ütőhangszer tanítás feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat,

Fordítson figyelmet

- a helyes test-, és kéztartás kialakítására,
- pontos tempótartásra,
- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret–formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Ajánlott tananyag

Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Balázs – Kósa – Zempléni: Csengő–bongó

Balázs: Technikai gyakorlatok I–III.

Wolfgang Basler: Elementar

Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Zempléni: Ütős ABC

Zempléni: Ütősmuzsika kezdőknek

Zempléni: A triótól az oktettig

Vigdorovits: Kisdobiskola

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel

Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel

Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra

Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.

Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L)

Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde

Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

5.1.11 Zenetörténet-Zeneirodalom

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társzművészeire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben). Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Ajánlott tananyag

- Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.
- Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
- Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
- Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.
- Szóke Péter: A zene eredete és három világa. Budapest: Magvető, 1982.
- Művészetismeret – Zenetörténet. Őskor, ókor. A szöveggyűjteményt szerkesztette: Kovács Brigitta. Az Alternatív Közgazdasági Gimnázium tankönyve. Budapest, 1991.
- Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. Budapest: Editio Musica, 1993.
- Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
- Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. Budapest: Zeneműkiadó, 1987.
- Orselli, Cesare: A madrigál és a velencei iskola. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
- Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.
- Palisca, Claude V.: Barokk zene. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.
- Lise, G. – E. Rescigno: A 18. századi opera Scarlattitól Mozartig. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
- Barna István: Georg Friedrich Händel életének krónikája. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.
- Wolff, Christoph: A Bach–család. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1989.
- Dobák Pál: A romantikus zene története. Budapest: Tankönyvkiadó, 1983.
- Erdélyi Miklós: Schubert. Budapest: Gondolat, 1979.
- Schubert kalauz. (Szerkesztette Gábor Ágnes) Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
- Fischer–Dieskau, Dietrich: A Schubert–dalok nyomában. Budapest: Gondolat, 1975.
- Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai. Schubert–dalok. Budapest: Akkord Kiadó, 1994.
- Walker, Alan: Liszt Ferenc 1. A virtuóz évek. 1811–1847. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
- Walker, Alan: Liszt Ferenc 2. A weimari évek. 1848–1861. Editio Musica, Budapest 1994.
- Hamburger Klára: Liszt kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
- Deathridge, John – Carl Dahlhaus: Wagner (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1988.
- Rappl, Erich: Wagner operakalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.
- Walter, Bruno: Mahler. Budapest: Gondolat, 1981.
- Batta András: Richard Strauss. Budapest: Gondolat, 1984.
- Debussy, Claude: Croche úr, a műkedvelők réme. Budapest: Zeneműkiadó, 1959.
- Petrovics Emil: Ravel. Budapest: Gondolat, 1982.
- Salzman, Eric: A 20. század zenéje. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
- Fábián Imre: A huszadik század zenéje. Budapest: Gondolat, 1966.
- Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje. Budapest: Gondolat, 1967.
- Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. Budapest: Gondolat, 1974.
- Miért szép századunk operája? Szerkesztette Várnai Péter. Budapest: Gondolat, 1979.
- Kroó György: Bartók–kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
- Somfai László: 18 Bartók tanulmány. Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
- Breuer János: Fejezetek Lajtha Lászlóról. Budapest: Editio Musica, 1992.
- Kovács Sándor: Bartók Béla. Budapest: Mágus Kiadó, 1995.
- Kecskeméti István: A zeneszerző Kodály. Kecskemét: Kodály Intézet, 1986.
- White, Eric Walter: Benjamin Britten élete és operái. Budapest: Zeneműkiadó, 1978.
- White, Eric Walter: Stravinsky: A zeneszerző és művei. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.
- Szóllósy András: Honegger. Budapest: Gondolat, 1980.

5.1.12 Zongora

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevéését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
 - hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., - III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., - VI.

Papp L.: Zongora ABC 1-2.

Lakos Á.: Zongoraiskola

Bartók: Mikrokozmosz I.-VI.

Czövek: Zongoraiskola (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevskij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola I- II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklós, Zeneműkiadó 1964.)

Majkapar: Első lépések

Sári J.: Lépésről lépésre

Sugár R.: Magyar gyermekdalok (EMB)

Teőke M.: Egy-mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

J. S. Bach: Az első Bach-tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekévek I., - III.

Bartók: Mikrokozmosz II.

Czerny: Könnnyű technikai gyakorlatok

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)
 Könnyű szonatinák zongorára
 Majkapar: Kis zongoradarabok
 W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)
 W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)
 Schumann: Jugend Album
 Weiner: 20 könnyű zongoradarab
 Haydn: Deutsche Tänze
 Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)
 Muzsikáljunk együtt (Szávai – Veszprémi)
 Them K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)
 Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)
 Csajkovszkij: Jugend Album
 Haydn – Varró: 4 igen könnyű menüett
 Kabalevskij: Válogatott zongoradarabok
 Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
 W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)
 Schubert: Táncok
 Schumann: Jugend Album
 Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
 Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)
 Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai I–II. (EMB)
 Muzsikáljunk együtt I–II. (Szávai – Veszprémi)
 Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével
 A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)
 Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
 J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
 Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821
 Mozart: 10 könnyű tánc (Hernádi)
 Scarlatti: Klavierbüchlein
 Schubert: Táncok (EMB)
 Repertoire 3.
 Bizet: Gyermekjátékok
 Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
 Weiner: Lakodalmas
 J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók
 W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina
 Mendelssohn: Lieder ohne Worte
 Scarlatti: Klavierbüchlein
 Scarlatti: Szonáták
 Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)
 Könnyű négykezesek Couperin–től Mozart–ig (Peters)
 Meister für die Jugend (Peters)
 Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)
 Chopin Mazurkák, Keringők

5.2 Vizsgakövetelmények

A „B”- tagozat és az alábbiakban nem szereplő tanszakok a vizsgakövetelménye megegyezik a Minisztériumi Tantervben leírtakéval.

Az "A" tagozat évvégi vizsgakövetelménye tanszakonként

	Furulya	Fuvola	Trombita	Gitár	Hegedű	klarinét	Magánének	Ütő	Zongora
HEK1	4 gyermek vagy népdal kotta nélkül	3 gyermek vagy népdal kotta nélkül	1 gyakorlat, 1 előadási darab	3 népdal vagy gyermekdal 1 könnyű etűd	1 gyakorlat	4 gyermek- vagy népdal		1 ritmusgyakorlat kisdobon, 1 gyermekdal dallamhangszeren	2 szabadon választott darab
HEK2	4 gyermek vagy népdal kotta nélkül	3 gyermek vagy népdal kotta nélkül	1 gyakorlat, 1 előadási darab	3 népdal vagy gyermekdal 1 könnyű etűd	1 népdal vagy 1 gyermekdal	4 gyermek- vagy népdal	4-5 kíséret nélküli, vagy kis hangterjedelmű kíséretes népdal	1 ritmusgyakorlat kisdobon, 1 gyermekdal dallamhangszeren	2 szabadon választott darab
1	2-3 népdal 1-2 könnyű tánc-tétel lehetőleg kísérettel	3 etűd illetve népdal egyik kísérettel	1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 magyar népdal 1 etűd, 2 előadási darab	2 különböző jellegű mű 2 zongorakíséret es mű	1 hangsor, 2 gyakorlat, 2 előadási darab kotta nélkül, kísérettel	2 népdal, 1 műdal	1 ritmusgyakorlat 1 duó kisdobon, dallamhangszeren 1 népdal vagy zongorakíséretes darab	3 mű kotta nélkül egyik Bartók: Mikrokozmosz I.kötetből
2	C-dúr skála, 1 népdal, 1 etűd, 2 különböző tánc-tétel kísérettel	8-16 ütemes etűd kottából, 2 zongorakíséretes darab d1-e3 hangterjedelmben	1 skála első képlete 1 gyakorlat 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	2 etűd 2 zongorakíséret es darab	1 hangsor, 2 gyakorlat, 2 előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű	1 népdal, 2 különböző stílusú dal	2 kisdob gyakorlat, 1 duó, dallamhangszer: 1 zongorakíséretes kis. darab	3 különböző stílusú mű kotta nélkül
3	D-dúr skála, 1 etűd, 2 különböző karakterű előadási darab	2-3 soros etűd, 2 zongorakíséretes darab c1-g3 hangterjedelmben	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	2 etűd 2 zongorakíséret es darab	1 hangsor, 2 különböző karakterű etűd, 2 különböző karakterű előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű	2 népdal illetve népdalfeldolg., 1 barokk vagy klasszikus mű vagy romantikus dal	1-2 előképet tartalmazó darab kisdobon, 1 hosszabb előadási darab, vagy zongorakíséretes darab	3 különböző stílusú és karakterű mű kotta nélkül (1Bartók)

4	d-moll skála, 1 etűd, 2 szonátatétel kísérettel	2 közepes terjedelmű etűd kottából, 1 barokk tétel, zongorakísérettel kotta nélkül, c1-g3 hangterjedelemben	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 technikai gyakorlat, 1 etűd, 3 különböző karakterű darab	2 etűd 2 zongorakíséret es darab	1 hangsor, 2 különböző karakterű etűd, 2 különböző karakterű előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű	1 népdalfeldolgozás, 1 barokk vagy klasszikus mű, 1 romantikus dal, 1 XX. századi magyar mű	kisdob: 1-2 tremolós gyakorlat, dallamhangszer: kétszólamú játék	3 különböző hangulatú és stílusú mű (1 Bartók, 1 barokk)
5	A-Dúr skála, 1 etűd, 2 szonátavagy szvittétel kísérettel	1 etűd, 2 barokk tánc, kísérettel, c1-a3 hangterjedelemben	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	1 etűd 1 zongorakíséret es mű kotta nélkül, 1 kamaramű	1 etűd, 2 különböző karakterű előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű	1 XX. szd-i magyar mű, 1 romantikus dal, 1 szabadon választott dal, 1 ária	1 kisdob gyakorlat, 1 zongorakíséretes darab dallamhangszeren	3 különböző karakterű és stílusú mű (1 barokk, 1 Bartók)
6	h-moll skála, 1 etűd, 2 szonátavagy szvittétel	1 etűd, 1 előadási darab, lehetőleg kísérettel	1 skála négy képlete, 1 gyakorlat, 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele, 1 más stílusú előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	2 zongorakíséret es darab	1 etűd, 2 különböző karakterű előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű	1 nehezebb népdalfeldolgozás, 1 romantikus vagy későromantikus dal, 1 ária, 1 XX. századi mű	alapvizsgaszintnek megfelelő darabok	3 különböző stílusú és karakterű mű (2 legalább kotta nélkül)
7	1 etűd, 2 különböző karakterű mű	1 etűd, 1 előadási darab, lehetőleg kísérettel	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	1 etűd, 1 előadási darab	1 etűd, 2 különböző karakterű előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű		1 kisdob gyakorlat, 1 kamaramű	2 különböző stílusú mű (nem kötelező kotta nélkül)
8	1 etűd, 2 különböző karakterű mű	1 etűd, 1 előadási darab, lehetőleg kísérettel	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	1 etűd, 1 előadási darab	1 etűd, 2 különböző karakterű előadási darab kotta nélkül, kísérettel vagy kamaramű		1 kisdob gyakorlat, 1 kamaramű	2 különböző stílusú mű (nem kötelező kotta nélkül)
9	1 etűd, 2 különböző karakterű mű	1 etűd, 1 előadási darab, lehetőleg kísérettel	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	1 etűd, 1 előadási darab			1 kisdob gyakorlat, 1 kamaramű	2 különböző stílusú mű (nem kötelező kotta nélkül)
10	1 etűd, 2 különböző karakterű mű	1 etűd, 1 előadási darab, lehetőleg kísérettel	1 skála első képlete, 1 gyakorlat, 1 előadási darab	1 etűd, 3 különböző karakterű darab	1 etűd, 1 előadási darab			1 kisdob gyakorlat, 1 kamaramű	2 különböző stílusú mű (nem kötelező kotta nélkül)

5.3 Művészeti alapvizsga, záróvizsga

27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet szabályozza a művészeti alap- és záróvizsga részeit, egyes tanszakra vonatkozó követelményeit.

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

5.3.1 Művészeti alapvizsga gyakorlati tartalma

FURULYA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán
 - Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is
- Az előadási darabot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén).
- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).

Az etűd és kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű
- Egy barokk szonátatétel
- Egy előadási darab

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű
- Egy barokk szonáta-tételpár
- Egy karakterdarab vagy kamaramű

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

KLARINÉT

„A” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű
 - Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű
 - Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

TROMBITA

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
 - Egy etűd
 - Egy előadási darab
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
 - Egy etűd
 - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele
 - Egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ÜTŐHANGSZER

„A” tagozat

- Két dobgyakorlat
 - Egy dallamhangszeres mű
 - Egy kamaramű
 - Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
- A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két kisdobgyakorlat
 - Egy skála hármashangzat-felbontással.
 - Egy dallamhangszeres mű
 - Egy kamaramű
 - Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
- A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

„A” tagozat

- C-dúr illetve G-dúr 2 oktávos skálák megszólaltatása transzponálva is
 - P. Attaignant – Pavane vagy más reneszánsz tánc megszólaltatása (Szendrey V.-VI. kötetből)
 - Egy F. Sor illetve M. Carcassi etűd előadása
 - Egy könnyebb Tarrega;- vagy Mertz-etűd előadása
 - Egy könnyebb Leo Brouwer-etűd (I-X.) vagy darab előadása
- Az előadási darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd
 - Három különböző stílusú előadási darab
 - XX. századi darabok
- Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab
 - Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció
 - Romantikus mű
 - XX. századi mű
- A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel
- Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció
- Romantikus mű
- XX. századi mű

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HEGEDŰ

„A” tagozat

- Egy etűd
- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.
 - = A játék technikai biztonságának felmérésére
 - = Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére
- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors)
- Egy koncert- vagy szonáta-tétel

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

MAGÁNÉNEK

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária
- Egy romantikus dal

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

„B” tagozat

- Egy dal Kodály: A magyar népzene sorozatból
- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, vagy ária
- Egy romantikus dal
- Egy XX. századi szerző dala

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

A művészeti vizsga elméleti tartalma

Az alapvizsga és záróvizsga elméleti része a következő tárgyakból teljesíthető:

- szolfézs
- zenetörténet

A követelmény megegyezik a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletben leírtakkal.

5.3.2 A művészeti záróvizsga:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte.

A záróvizsgára való jelentkezés feltétele az érvényes alapvizsga bizonyítvány.

2. Általános tudnivalók:

A záróvizsgát egy kötelező vagy kötelezően választható tárgyból és a választott főtárgyból kell letenni. A vizsga két részből áll, egy elméleti /gyakorlati és egy gyakorlati részből. Az elméleti vizsga időtartama 45 perc, a gyakorlati vizsgáé „A” tagozaton minimum 10 perc, „B” tagozaton minimum 15 perc.

3. Követelmények:

A vizsgán elhangzó művek jegyzékét, számát, nehézségi szintjét a főtárgytanárok határozzák meg a tanszak tanáraival egyeztetve, figyelembe véve a központi tanterv ajánlásait.

4. A vizsga szervezése, lebonyolítása:

A záróvizsgát a vizsgaszervező szervezi. A vizsgaszervező megállapítja a vizsga időpontját, a vizsgázókat megadott időre hívja be. Összeállítja a vizsgabizottság névsorát, felkéri annak elnökét és tagjait a részvételre. Előkészíti a jegyzőkönyvet, amely tartalmazza a vizsga helyszínét, időpontját, a vizsga tantárgyát/tantárgyait, a vizsgázók nevét, osztályát, a felkészítő tanár(ok) nevét, valamint az érdemjegyet. A vizsgabizottság elnöke a vizsga alatt gondoskodik a vizsga szabályos és törvényes levezetéséről, a jegyzőkönyv pontos vezetéséről. A jegyzőkönyvet az aláírások és az iskola körpecsétje hitelesíti.

A záróvizsga eredménye bekerül a törzslapba, valamint a bizonyítványba a megadott helyre.

5. A vizsga alóli felmentés

Mentesül az adott tantárgyból a záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el.

Záróvizsga az „A” és „B” tagozaton

Kötelezően választható tantárgyak:

Szolfézs

Írásbeli vizsga

„A” tagozat

Zenei műveltségi teszt kitöltése.

Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

(A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.)

„B” tagozat

1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga

„A” tagozat

1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező) és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Zenetörténet-zeneirodalom

Írásbeli vizsga

Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb tendenciáinak, stílári jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

– 1600 előtt: A gregoriánus és a reneszánsz fogalmak magyarázata. A szolmizáció eredete a középkori tananyagban (és 20. századi újraalkalmazása). A mise és a Requiem a zenetörténetben. A himnusz fogalma. Kompozíciós eszközök: imitáció, kánon, homofónia és polifónia.

– Barokk: általános stílusjegyek, jellemző vokális és hangszeres műfajok, kiemelkedő zeneszerzők.

Opera, oratórium, kantáta, szvit és partita, concerto, szonáta

– Bécsi klasszika: általános stílusjegyek és a szonátaforma. A négytételes szimfónia. Menüett és scherzo, triós forma. A verbunkos. A vonósnegyes és a billentyűs szonáta. A klasszika zenekarának hangszerei. A három zeneszerző élete a korszak történelmében ágyazva és műveiken keresztül.

– Romantika: általános jellemzés. A dal és dalciklus, zongora karakterdarabok és –ciklusok. Az etűd. A programzene és Liszt szimfonikus költeményei. A romantikus nemzeti opera. A romantikus nagyopera. A romantikus zeneszerzők „konzervatív” és „forradalmi” csoportjának szembenállása. A romantikus szimfonikus zenekar hangszerei.

– A századforduló zenéje: az impresszionizmus a zenében. Pentatónia, természetes felhangsor, egészhangú skála, atonalitás. Zenekar- és hangszerkezelés: tremolo, glissando; ütőhangszerek, celesta. Mediterrán táncok Bizet, de Falla, Ravel zenéjében.

– 20. század: dodekafónia, historizmus (neoklasszicizmus), folklorizmus. A jazz és rokonsága.

A magyar népzene gyűjtés- és kutatás kezdetei. Bartók és Kodály életútja.

Szóbeli vizsga

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad, melyhez kapcsolódóan:

1. a vizsgázó önálló, kerek szóbeli bemutatásra legyen képes (a zeneszerzőt is beleértve);
2. a feltett kérdések a zenemű műfajára, formájára, előadási utasításaira, hangnemére, illetve más, vele kapcsolatos fogalmakra irányulnak.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

Kamarazene

Két különböző stílusú és karakterű kamaramű koncertszerű bemutatása. A játszott művek tükrözzék a 6. évfolyamon elvárható nehézségi szintet
A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

Főtárgyak

Zongora

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit–tétel, vagy könnyebb barokk variáció.
Klasszikus szonáta–tétel.

Romantikus mű.

XX. századi mű.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

1 barokk mű – többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit–tétel.

1 klasszikus szonáta–tétel.

Romantikus mű.

XX. századi mű.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Művészeti záróvizsgát tehet a növendék nyilvános koncert keretében is.

Amennyiben a növendék versenyen vett részt a II. félévben, vagy egyéb kiemelt jelentőségű hangversenyen játszott, akkor engedélyezzük, hogy a záróvizsgán két darabot játszhasson el.

Hegedű

„A” tagozat

2 különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
háromoktávós hangsortanulmány.
1 etűd;
Barokk szonáta két tétele;
1 koncert–tétel, vagy előadási darab;
Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

Gitár

„A” tagozat:
1 két oktávós dúr vagy moll skála
1 etűd
2 különböző stílusú előadási darab

B” tagozat:
1 három oktávós dúr, moll vagy modális skála/ terc, szext vagy oktáv skála is
2 különböző karakterű etűd
2 különböző stílusú előadási darab
Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Furulya

„A” tagozat
technikai jellegű mű vagy szólódarab
1 teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny)
1 korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel;
Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
1 etűd vagy szólódarab;
1 teljes szonáta vagy concerto.
1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű;
Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Fuvola

„A” tagozat
1 barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű
1 karakterdarab, vagy XX. századi mű;
A vizsga koncert-formában is teljesíthető.
Ez esetben a vizsga tartalma:
1 barokk szonáta két különböző karakterű tétele.
1 karakterdarab.
1 XX. századi mű.
A három darab egyike kamarazenei mű legyen, melyben – ha a helyi körülmények szükségessé teszik – a tanár közreműködése is megengedhető (pl. fuvoladuó).
Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
1 barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű;
1 XX. századi mű;
A vizsga koncert-formában is teljesíthető a fentiekén túl még egy karakterdarab előadásával. A három mű egyike kamarazenei mű legyen, lehetőleg különböző hangszerekből álló együttesrel

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Klarinét

„A” tagozat

2 etűd, vagy technikai jellegű mű;

2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

2 etűd, vagy technikai jellegű mű;

2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű;

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Szaxofon

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

1 szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat–felbontással, tercmenettel, domináns–, ill. szűkített szeptim–felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.

1 etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű.

2 különböző stílusú és karakterű előadási darab;

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

2 dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel, hármashangzat–felbontással, tercmenettel, domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.

2 különböző karakterű, megfelelő etűd vagy etűd–jellegű egyéb mű;

2 különböző stílusú és karakterű, előadási darab,

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Trombita

„A” tagozat

1 etűd;

2 különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; ű

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

1 etűd

1 barokk szonáta lassú és gyors tétele;

1 más stílusú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Ütőhangszer

„A” tagozat

2 kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat;

1 dallamhangszeres mű;

1 kamaramű;

A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus– és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

2 kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat;

1 hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani

5.3.3 Művészeti alap-, záróvizsga szabályzat

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskolában főtárgyból az utolsó alapfokú évfolyamot sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A vizsgára történő bocsátást kiskorú tanuló esetében a szülőnek vagy gondviselőnek írásban kérelmeznie kell. Amennyiben a tanuló az alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, a vizsgára jelentkező tanuló nem lehet elutasítani.

A vizsga időpontjáról a szülőt, gondviselőt értesíteni kell. A művészeti alapvizsga a zeneiskolai tanulmányok kiemelkedő eseménye, ezért a körülményeknek, valamint a tanulók ruházatának az alkalomhoz kell igazodni.

A gyakorlati vizsga lebonyolítási rendje

- A vizsga zártkörű, szervezett bizottság előtt zajlik.
- A vizsgabizottság zárt körben hozza meg határozatát.

Az elméleti vizsga lebonyolítási rendje

- Az elméleti vizsga minden esetben zártkörű.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembe vételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a zeneiskola azonos tanszakon tanító tanárai állítják össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga feladatait az igazgató hagyja jóvá. Amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet a zeneiskola pedagógiai programja biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy utolsó évfolyamán az előírt követelményeknek eleget tett.

Hangszer, illetve magánének főtárgyas tanulóknak szolfézs tantárgyból is kell művészeti alapvizsgát tenniük.

A vizsgabizottság létszáma és összetétele

a) Gyakorlati vizsga: 4 fő - a tanuló tanára + 1 tanár + a zeneiskola igazgatója, helyettese. A vizsgabizottság tagja lehet a zongorakíséretet ellátó tanár is.

A tanulónak a saját vagy a kölcsön hangszerét kell biztosítania, az intézménynek a kísérő hangszert és/vagy a zongorát.

A vizsgadarabok sorrendje általában: skála – (ujjgyakorlat) – etűd – előadási darab(ok) /korszakonként/ – kamaradarabok. Magánének tantárgy esetében a főtárgy tanára határozza meg a vizsgadarabok sorrendjét.

b) Elméleti vizsga:

„A” tagozaton írásbeli vagy szóbeli vizsga, „B” tagozaton mindkét vizsgarész.

Írásbeli vizsgán a vizsgabizottság összetétele: a tanuló tanára + 2 a tanulót nem tanító tanár.

Szóbeli vizsgán a vizsgabizottság összetétele: **4 fő** - a tanuló tanára + 1 valamint az igazgató, és a helyettes.

A vizsgajegyzőkönyv vezetése a vizsgabizottság elnökének a feladata. A vizsgabizottság elnökének személyét az év végi vizsgarendben az igazgató határozza meg.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki országos művészeti versenyen egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, szintet eléri.

A felmentést a tantárgyat tanító tanár írásbeli előterjesztése alapján az igazgató engedélyezi.

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az alapfokú zenei tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga. Ez abban az esetben fordul elő, amikor a tanuló főtárgyból és elméletből nem azonos évfolyamra jár.

A művészeti alapvizsga minősítése

A művészeti vizsga minősítésének általános szabályai

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsgatárgyanként külön-külön 1-től 5-ig terjedő osztályzattal kell minősíteni.

Az osztályzatra a tanulót tanító tanár tesz javaslatot, a végleges eredményt a vizsgabizottság szavazással hozza meg.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból osztályzatok számtani közepe adja.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményeit nem teljesítette.

A művészeti alapvizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelésének szempontjai

Fúvós hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Ütőhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
- több verővel való játék dallamhangszeren,
- különböző hangszerkombinációk kezelése, hangszer- és verőváltások alkalmazása,
- előadásmód,
- a zenei stílus és előírások megvalósítása,

- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Vonós hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A szolfézs írásbeli értékelésének szempontjai

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz;
fogalmazásmód, helyesírás;

A szolfézs szóbeli vizsga értékelésének szempontjai

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete);
- zenetörténeti tájékozottság;
- stílusismeret;
- formai ismeretek;
- népzenei ismeretek (népdalelemzés);
- intonáció;
- lapról olvasási készség;
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A művészeti alapvizsga részei

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat szolfézs írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs.
Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs.
A szóbeli vizsga időtartama 10 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs.
A szóbeli vizsga időtartama 10 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer és magánének főtárgy „A” tagozat: főtárgy
A gyakorlati vizsga időtartama: 10-20 perc.

Hangszer és magánének főtárgy „B” tagozat: főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-20 perc.

6 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Érvényességi rendelkezés a Pedagógiai Programról

A tantervi meghatározás szerint az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamos.

A Pedagógiai Program **érvényessége: 12 évre szól.**

A Pedagógiai Program módosításának, felülvizsgálatának módja:

A tantestület igénye szerint módosítható, ha írásban és indoklással kéri.

Törvényességi változás esetén is felül kell vizsgálni, és módosítani kell a Pedagógiai Programot.

Véleményezés, egyeztetés, illetve elfogadás jóváhagyás dokumentálása

A Pedagógiai Programról alkotott véleményeket írásba kell foglalni, és a jegyzőkönyvhöz kell csatolni. Egyeztetés, illetve a tantestület általi elfogadása után az igazgató jóváhagyja, végül a Fenntartónak át kell adni.

Hatályba lépés

2017. január 26.

Bevezetés éve: **2017. január**

A nyilvánosságra hozatal módja

A zeneiskola könyvtárában és a Harmónia Zeneiskola honlapján nyilvánosságra hozzuk az iskolahasználók számára a Harmónia Zeneiskola Pedagógiai Programjának elfogadott kivonatát.

A Pedagógiai Program módosításának és jóváhagyásának elfogadása.

A Pedagógiai Programot a Harmónia Zeneiskola tantestülete ~~2013. március 21-i~~ 2017. január 26-i értekezletén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Üllő, ~~2013. március 26.~~ 2017. január 26.

Hofbauer-Mezei Márta
zeneiskolai igazgató

Az iskolai diákönkormányzat és Szülői Munkaközösség a Pedagógiai Programot megismerte.

.....
Diákképviselőt nevében

.....
szülői képviselőt nevében

P.H.

.....
fenntartó

Kelt:.....